

INFO mail SFVI 6, januari 2008

'Omdat kennis de bron is van elke innovatie, is kennis creëren, kennis delen en het organiseren ervan belangrijk'

In deze nieuwe elektronische mail treft u maandelijks informatie over:

- **Achtergronden (waaronder geschiedenis, cultuur, geografie en religie)**
- **Mensenrechten**

Daarnaast vindt u ook tips en actuele onderwerpen over Iran.

Voor meer informatie wordt u doorverwezen naar bijvoorbeeld een website (hier kunt u dan direct naar toe) of andere bronnen.

Wij hopen dat u met deze INFO mail nog beter op de hoogte kunt blijven.

Met vriendelijke groet,

Stichting van de Familieleden van Iran (SFVI)

Tip 1

Een karavaan uit Perzië - klassieke Perzische poëzie -

keuze en vertaling door J.T.P. de Bruijn

Uitgeverij Bulaaq heeft een bloemlezing klassieke Perzische poëzie uitgegeven. De Perzische poëzie is een van de rijkste in de wereldliteratuur. In ruim duizend jaar heeft zij grote dichters voortgebracht als Ferdousi, Omar Kayam, Nezami, Roemi, Saadi en Hafez. De dichtbundel "Een karavaan uit Perzië" brengt voor het eerst een ruime keuze van lyrische en verhalende, wereldse en religieuze, korte en lange gedichten in directe vertaling. Waar nodig zijn de vertalingen toegelicht.

Het is aan de hoogleraar Perzische aan de Universiteit van Leiden, de heer J.T.P. de Bruijn te danken, dat het Perzische literaire erfgoed toegankelijk is geworden in het Nederlands. Wij hebben eerder al kennis kunnen maken met een van de hoogtepunten uit de klassieke Perzische literatuur, een prozawerk met veel korte gedichten erin verwerkt, een boek over machtigen en rijken tegenover onderdrukten, over oprechtheid tegenover veinzerij, over mystiek, erotiek en morele waarden. Het is "De Rozentuin" van Saadi, eveneens in vertaling door J.T.P. de Bruijn.

Achtergronden

Geschiedenis, deel 5

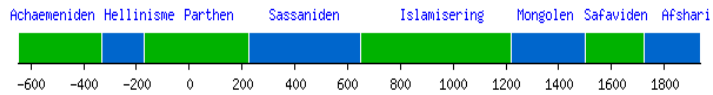
Iran (Perzië) heeft een bijzonder lange geschiedenis en kan met recht een bakermat van de beschaving genoemd worden.

Ali Qapupaleis in Isfahan

Sjah Ismail I door een Venetiaans kunstenaar

De Safaviden

Het rijk van de Safawiden in 1512, kort daarna zou het veel gebied verliezen aan de Osmanen

De **Safaviden** of **Safawiden** vormden een dynastie, die lange tijd over het gebied regeerden dat nu Iran is. Van 1501 tot 1736 regeerden de Safaviden en zij waren het die de sjiitische islam tot staatsgodsdienst maakte.

De naam van de dynastie is afgeleid van sjeik Safi al-Din, een Turkmeen. Hij was in 1301 de stichter geweest van een soefi-orde in de stad Ardebil in Azerbeidzjan en genoot veel aanhang. Na zijn dood volgde zijn zoon, Sjeik Sadr al-Din hem op. Hij bouwde een grote moskee voor zijn vader om meer aanhangers te trekken. Deze bestond voor een groot deel uit Turkmenen.

Een nazaat van deze sjeik was sjah Ismail (1487-1524), die eveneens afkomstig was uit Ardebil en in korte tijd heel Perzië (Hamedan, Isfahan, Shiraz, Pars, Kerman, Herat) wist te veroveren. Zijn macht berustte op de Kizilbasj (Turks voor Roodhoeden), die vooral uit leden van Turkse stammen bestond. Toen Ismail in 1501 sjah van Perzië werd, was hij slechts zeventien jaar oud. Hij introduceerde het Twaalver Sjiisme* als nationale godsdienst in Iran, een land dat tot dan toe voornamelijk soennitisch was geweest. Die introductie was opmerkelijk omdat daarvoor het Twaalver Sjiisme een esoterische sekte was geweest, die afstand had genomen van politiek. Ismail trok zich daar weinig van aan en voerde de invoering van het Twaalver Sjiisme hardhandig door, waarbij hij soennieten in zijn rijk en de omliggende landen, zoals het Osmaanse Rijk, bestreed.

**zie ook bij religie*

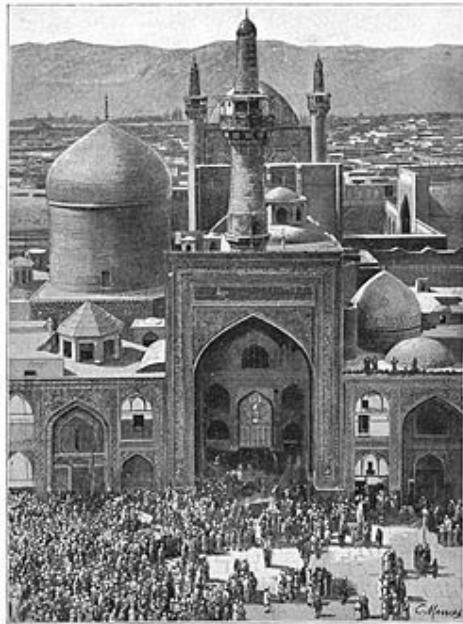
Sjahs van de Safaviden

- Ismail I 1501-1524
- **Tahmasp I** 1524-1576
- **Ismail II** 1576-1578
- **Mohammed Khodabanda** 1578-1587
- Abbas I 1587-1629
- **Safi** 1629-1642
- **Abbas II** 1642-1667
- **Suleiman I** 1667-1694
- **Soltan Hoseyn I** 1694-1722
- **Tahmasp II** 1722-1732
- **Abbas III** 1732-1736
- **Suleiman II** 1749-1750
- **Ismail III** 1750-1760 *Bron: Wikipedia*

Mashhad

Schrijn van Imam Reza

Schrijn van Imam Reza begin 20e eeuw

De oorsprong van de stad is onduidelijk, maar de stad begon pas echt te groeien nadat Imam Reza, de achtste Imam van de twaalver sjiieten er begraven werd. Zijn graf groeide uit tot bedevaartplaats en trok vele pelgrims.

In de eeuwen na de bouw van de stad werd de stad vele malen vernietigd, maar werd steeds weer opgebouwd. Ten tijde van het Ilkanaat, het Mongoolse Rijk in Perzië, groeide de stad uit tot belangrijkste stad van de streek Khorasan, ten koste van Toes.

Shah Rokh, de zoon van Timoer Lenk, bouwde het mausoleum van Reza verder uit. Hierna werd de stad door (soennitische Oezbeken veroverd en gedeeltelijk vernietigd.

Met de opkomst van de dynastie van de Safaviden, die het sjiisme de staatsgodsdienst maakten, werd Mashhad pas echt een belangrijke stad. Onder hun leiding werden diverse gebouwen in Mashhad gebouwd.

In 1722 werd de stad, net als andere delen van Iran, door Afghanen veroverd. Na verdrijving van de Afghanen bleef de stad onder Iraans bestuur.

Sjah Mohammed Reza Pahlavi gaf tijdens een demonstratie van burgers die demonstreerden voor het recht om religieuze kleding te dragen, opdracht op hen te schieten. Honderden burgers kwamen hierbij om en het droeg in grote mate bij aan de onvrede die later leidde tot de Iraanse Revolutie.

Sinds de Iraanse Revolutie zijn er diverse religieuze gebouwen in Mashhad bijgebouwd.

Economie

Mashhad is een toeristische stad, vooral door de aanwezigheid van het graf van Imam Reza, de achtste imam van de sjiieten. Er komen jaarlijks miljoenen bezoekers naar Mashhad, wat deze stad tot een van de grootste bedevaartcentra van de wereld maakt.

Mashhad is ook een industriestad en heeft een internationale luchthaven en een metronetwerk.

Mashhad staat zoals vele steden en streken in Iran bekend om zijn mooie tapijten.

Bron: Wikipedia

het gedicht. Deze staan op de website van Aida

Delhi (1253 -1325)
[- De laatste wens van Alexander](#)

11de eeuw)

[- De prijs van rozen](#)

ATTAAR van Nisjapoer
(gest. omstreeks 1220)
[- Een mystieke liefde](#)

MASOED-e Sa'd-e
Salmaan (gest. +/- 1120)
[- Een smid die de stad op stelten zet](#)

BABA TAHER (11de eeuw)
[- Drie kwatrijnen](#)

NEZAMI van Gandja
(1141-1209)
[- De Messias en de hond](#)

EBN-e JAMIEN (1286-1368)
[- Het geluk van de dwazen](#)

OMAR CHAJJAAM
(gest. omstreeks 1123)
[- Vijf kwatrijnen](#)

FARROCHI (gest. 1037)
[- Najaarsstemming](#)

ROEMI (gest. 1273)
[- Gedroomde liefde](#)

FERDOUSI (gest. +/- 1020)
[- De inleiding van het verhaal over Rostam en Sohraab](#)

SAADI (gest. 1292)
[- De kaars en de nachtvlinder](#)

FOROEGH
FARROCHZAAD (1935-1967)
[- Een modern liefdeslied](#)

SANA'I van Ghazna
(gest. 1130)
[- Een waarschuwing voor de liefde](#)

HAFEZ van Sjiraz (gest. 1390)
[- Een onmogelijke liefde](#)

SJAHRIJAAR (1905-1988)
[- Nachtwandeling](#)

Geografie

Iran in vogelvlucht deel 6 – wateren

De **Kaspische Zee** (Perzisch: خزر یا ایدر (*Daryā-ye Khazar*) is een grote door land omsloten zoutwatervlakte op de grens van Europa en Azië en daarmee behalve een zee ook het grootste meer van de wereld. De oppervlakte bedraagt 371.000 km².

De zee is rijk aan olievoorraden (wat de vaststelling van de zeegrenzen tussen de verschillende landen bemoeilijkt) en brengt via de steurenpopulatie beroemde kaviaar voort. Tevens is het een belangrijke vindplaats van carnalliet, een grondstof die gebruikt wordt voor de productie van magnesium. De voornaamste havenstad is Astrachan, die enigszins in het binnenland ligt, aan de Wolgadelta.

De **Perzische Golf** (Perzisch ج فارس یخل) is een uitloper van de Indische Oceaan tussen het Arabisch schiereiland en Iran (Perzië). Deze binnenzee heeft een oppervlakte van circa 233.000 km² en staat met de Arabische Zee in verbinding door de straat van Hormuz. Het einde van de Golf wordt gemarkeerd door de rivierdelta van de Shatt al-Arab (Arvandroed) waarin de rivieren Eufraat en de Tigris uitmonden.

Brug over de Zayandeh Rud in Isfahan.

De kleinere landen die aan de Golf liggen worden vaak aangeduid als de golfstaten, een benaming die ook wordt gebruikt voor landen aan de Golf van Mexico. Tevens zijn er drie oorlogen geweest die naar de Perzische Golf zijn vernoemd. Hoewel de Perzische Golf de meest gangbare benaming is, wordt in de Arabische wereld de Golf vaak onterecht aangeduid als **De Golf** (*Al-Khaleej*).

De **Zayandeh** of **Zayandeh Rud** is een rivier in de provincie Isfahan in Iran. *Rud* betekent rivier in het Farsi. De rivier is een van de weinige rivieren in Iran die vrijwel het hele jaar door water voeren. De monding is in het Gavkhunimeer, een zoutmeer ten zuidoosten van Isfahan.

Religie - Joodse minderheid

ONRUST BIJ DE IRAANSE JODEN: Integratie of emigratie, het dilemma

Tot nu toe konden Iraanse joden ongehinderd hun religie praktiseren. Maar recente antisemitische uitlatingen van president Ahmadinejad hebben voor onrust gezorgd.

De poort van de Yusuf Abad-synagoge in het centrum van Teheran blijft open. "We doen hem nooit op slot," zegt Arash Abaie, een jonge architect die regelmatig spreekt in de synagoge.

Volgens Abaie zijn "Iraniërs voor het merendeel niet antisemitisch, maar de joden hier trekken op straat niet graag de aandacht."

Kracht voor de dag

Dat ligt anders bij Abaie. Hij blijft ook na de gebedsdiensten zijn keppeltje dragen. "Vijf minuten na het begin van een sollicitatiegesprek bij een architectenbureau vertelde ik dat ik joods was en dat ik niet op zaterdag kon werken." Abaie werd beloond voor zijn openheid, kreeg de baan en kan zijn religieuze

Een anti-Israël tekening

“Afgelopen maand verlieten Joden Iran. Zij moesten al hun bezittingen achterlaten”

plichten op zaterdag vervullen. Er zijn echter maar weinigen onder de 25.000 Iraanse joden die zijn zelfbewustheid delen.

De meeste joden die de synagoge bezoeken, doen dit bij zonsopgang, voordat ze gaan werken. Abaie zegt voor de grap dat Iraanse joden bij voorkeur handelaren of artsen worden zodat niemand hoeft te weten wat hun godsdienst is.

Of het nu zakenlieden zijn of kantoorbeambten, iedereen wil bij de ochtenddienst kracht opdoen voor de lange dag die voor hen ligt. Het omwikkelen van je armen met de leren tefillin (gebedsriemen) en het omdoen van de talliet (de wit met blauwe sjaal) helpt hierbij.

De tefillin worden geïmporteerd en de tallieten worden in Iran uit Perzisch katoen geweven. Na een half uur wordt een thora-rol uit een kist met houtsnijwerk genomen. In overeenstemming met de sefardische traditie is de thora bedekt met een doek. In de Yusuf Abad-synagoge wordt hiervoor een rode doek van kant gebruikt.

Vlak achter de synagoge staat een koosjere slagerij. Van buiten is niet te zien dat de eigenaar joods is, maar binnen hangt aan de muur een portret van Aäron, de broer van Mozes. Er wordt alleen op maandag geslacht, maar geplukte kippen zijn er elke dag te krijgen. De slager is tamelijk zwijgzaam, maar één van zijn klanten, de huisvrouw Mitra, is des te spraakzamer. Ze kookt uitsluitend koosjer, wat volgens haar de plicht is van elk joods gezin.

Geobsedeerd door de gedachte aan emigratie

Het is onduidelijk of deze verbeteringen hebben geleid tot een vermindering van de joodse emigratie. Volgens Motamed zijn er nu per jaar nog maar 500 joden die het land verlaten. “Iran heeft één van de oudste joodse gemeenschappen ter wereld, en er is geen jood die vrijwillig zijn geboorteland achterlaat,” beweert hij stellig. Misri vraagt zich af: “Ik spreek alleen Perzisch en Koerdisch. Waar zou ik heen moeten?” Abaie benadrukt op zijn beurt dat hij bij zijn bejaarde ouders wil blijven. Ook Mitra wil niet weg. Toch is ze ervan overtuigd dat elke joodse Iraniër geobsedeerd is door de gedachte aan emigratie.

Volgens islamitische studenten in Teheran is het Iraanse staatsbestel, en in het bijzonder president Ahmadinejad, daarvoor verantwoordelijk. Deze studenten zeggen ronduit wat de Iraanse joden niet durven. Volgens één van hen probeert Ahmadinejad bij de Arabieren in het gevlei te komen door zichzelf voor te doen als anti-zionist, hoewel hij in feite anti-joods is. Hij bewees dit met zijn holocaust-conferentie en hij zou het toejuichen als meer Iraanse joden emigreerden.

	<p>De dictatuur die het land beheerst, zorgt dat slimme mensen zich afkeren van alle vormen van religie, en Iran heeft zwaar te lijden onder de emigratie van hoger opgeleiden.</p> <p>Motamed is onlangs zelfstandig ondernemer geworden. Hij werkt als consultant voor bedrijven die satellietfoto's nodig hebben. Zijn kantoor ziet er modern uit en het lijkt hem goed te gaan. Ook Abaie en Misri doen het goed. Waarschijnlijk denken ze niet vaak aan emigreren. Als ze het land zouden verlaten, dan zou dat een groot verlies voor Iran zijn, te vergelijken met de emigratie van slimme islamitische studenten.</p> <p>Kristina Bergmann</p> <p>Dit artikel verscheen eerder in de Zwitserse krant Neue Züricher Zeitung. http://www.eutopia.nl/mededeling.php?curr_id=56</p>
<p>Religie</p> <p><i>De twaalf imams van de Ithna ashri/Jafari zijn:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <u><i>Imam Ali</i></u> 2. <u><i>Imam Hassan</i></u> 3. <u><i>Imam Hoessein</i></u> 4. <u><i>Imam Ali Zain al-Abidien</i></u> 5. <u><i>Imam Mohammed al-Baqir</i></u> 6. <u><i>Dja'far as Sadiq</i></u> 7. <u><i>Imam Moesa al-Kazim</i></u> 8. <u><i>Imam Ali ar-Rida (Imam Reza)</i></u> 9. <u><i>Imam Mohammed at-Taqi</i></u> 10. <u><i>Imam Ali al-Hadi</i></u> 11. <u><i>Imam Hasan al-Askari</i></u> 12. <u><i>Imam Mohammed ibn Hasan of Mohammed al-Mahdi</i></u> 	<p>Jafari</p> <p>De Ithna ashri, de Jaafari, de Twaalvers of de Imamieten is de belangrijkste en grootste religieuze stroming binnen het sjiisme; circa 8 tot 10% van alle moslims volgen deze stroming. Deze ideologische stroming speelt tevens een grote rol in onder andere Iran en het sjiitische deel van Irak.</p> <p>De opvattingen binnen de Twaalvers worden uitgesplitst in de <i>akhbari's</i> en de <i>usuli's</i>. De eerste groep is van mening dat gewone sjiieten niet moeten afgaan op de mening van islamitische geleerden, maar enkel en alleen op de Ahadith en de Koran, terwijl de tweede groep rationele argumenten gebruiken om rect toe te passen om te verbreken, zolang als dat het niet strijdig is met de Ahadith of de Koran.^[1]</p> <p>De twaalvers geloven dat er twaalf imams zijn geweest na de profeet Mohammed en dat de twaalfde, Mohammed al-Mahdi op de dag des oordeels zal wederkeren.</p> <p>13.</p>

Jongeren

<p>Wanhoop door religieuze wetten Iran <i>Door Mustapha Oukbih – correspondent NOS</i> Teheran, 1 november 2007- In mijn weblog van afgelopen maandag beschreef ik de uitzichtloosheid van vooral jongeren die in het arme zuiden van Teheran wonen. Ze gaven blijk van hun teleurstelling in president Mahmoud Ahmadinejad, op wie ze hadden gestemd. De hoop dat hij hun levenssituatie zou verbeteren kwam niet uit. Ze zijn nog steeds werkloos en wonen in een verpauperde wijk zonder toekomstperspectief.</p> <p>In het welgestelde Noord-Teheran zijn de jongeren ook teleurgesteld, maar dan om een heel andere reden: de toegenomen religieuze repressie. Het regime van de conservatieve Ahmedinejad is de islamitische moraal flink aan het aansnoeren. Islamitische normen en waarden dienen volgens de</p>

president beter beschermd te worden. Vooral de kledingsvoorschriften, vooral voor vrouwen, moeten strikt worden na geleefd.

Het toezicht op de naleving van de islamitische wetten is een taak van de moraalpolitie. Deze speciale politie-eenheid is vlak na de islamitische revolutie opgericht. De religieuze maatregelen drijven jongeren tot wanhoop.

Met zijn moderne winkels, restaurants en cafés heeft het noorden van Teheran een kosmopolitische uitstraling. In het Golestan Shopping Center, een modern winkelcentrum, is werkelijk alles te krijgen.

Van westerse elektronica tot dure sieraden en merkhorloges. Van prachtige avondjurken tot zeer modieus kasjmieren hoofddoeken. De winkels liggen vol met westerse popmuziek en films. Als de zon ondergaat en de lucht afkoelt, loopt het winkelcentrum in een mum van tijd vol met mensen.

De jongeren die tot twee jaar geleden ontspannen flaneerden langs de winkels, zijn nu op hun hoede. Voor de ingang van het winkelcentrum staat een politiebusje van de moraalpolitie. Drie mannelijke en twee vrouwelijke politieagenten staan op de uitkijk. De twee politieagentes (in de zwarte chador) lopen heen weer op zoek naar hun 'proof'. Twee zwaar opgemaakte meisjes die net voorbij lopen worden gesommeerd te stoppen. 'Je moet je haar bedekken, je hoofddoek zit te los', roept een van de agentes. Het andere meisje krijgt te horen dat ze andere schoenen moet aantrekken. Haar voeten zijn veel te bloot. De meisjes worden met zachte hand het politiebusje in geduwd. Twintig minuten later staan ze weer buiten.

Drie zeer modieus geklede jonge meisjes rennen snel het winkelcentrum binnen en halen opgelucht adem. Ze zijn net ontsnapt aan de aandacht van de moraalpolitie. "Ik ren weg als ik ze zie", zegt één van de meisjes, die een strakke spijkerbroek aan heeft en bij wie de hoofddoek losjes op het achterhoofd hangt. "Ik ben te vaak door de moraalpolitie opgepakt, en dan krijg ik allerlei verwijten naar mijn hoofd geslingerd. En dan roepen ze: 'Waarom bedek je je haar niet' of: 'Je draagt te opzichtige kleren'."

Een ander meisje heeft ook de nodige ervaring met de moraalpolitie: "Ze zijn zeer onbeschoft, sommige meisjes zijn zelfs mishandeld omdat ze zich niet hebben gehouden aan de kledingvoorschriften."

Onder de voormalige hervormingsgezinde president Khatami liet de moraalpolitie zich meestal niet zien. De jongeren voelden zich in die periode enigszins vrijer. Twee jaar later is het gedaan met die vrijheid. Het nieuwe regime van Ahmadinejad probeert met alle macht het privé-leven van de bevolking te controleren.

STICHTING VAN DE FAMILIELEDEN VAN IRAN (SFVI)

Paassheuvelweg 39, 1105 BG Amsterdam Zuid-Oost
Email: info@sfvi.nl KvK: 2726411 Post bank: 3012442
Websit: www.sfvi.nl Tel: 020 69 74 782 SNS Bank: 912087579

Geregistreerd bij de Kamer van Koophandel onder nummer. 27266411